

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Дослідження Місць Тимчасового Проживання

Стислий виклад аналізу даних Колективного центру MOM | Грудень 2023 | Полтавська область

Класифікація доступу: Відкритий доступ

ОЦІНЕНО КОЛЕКТИВНІ ЦЕНТРИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ОГЛЯД

В рамках досягнення мети пошуку середньо та довгострокових рішень для ВПО в колективних центрах (МТП), у цьому звіті представлені результати попереднього опитування ВПО, яке було зосереджене на тому, щоб зрозуміти ситуацію з ВПО, які проживають у п'яти колективних центрах Хмельницької області. Тематичні блоки які досліджувалися, як на індивідуальному рівні, так і на рівні домогосподарств, наступні: демографія, вразливість, причини переміщення, отримання гуманітарної чи державної допомоги, майбутні наміри протягом наступних 12 місяців, необхідні умови для покидання колективного центру (МТП), житло, матеріальне забезпечення /ситуація з працевлаштуванням, соціальна згуртованість та доступ до інформації. Дані були зібрані польовими групами методом інтерв'ювання домогосподарств, що мало на меті опитати всіх ВПО, які проживають в обраних колективних центрах, для всебічного розуміння ситуації з ВПО в цих МТП. Цей звіт містить загальний огляд висновків, однак також присутній більш детальний огляд, в тому числі на рівні МТП.

Географічне охоплення

5

Опитних МТП

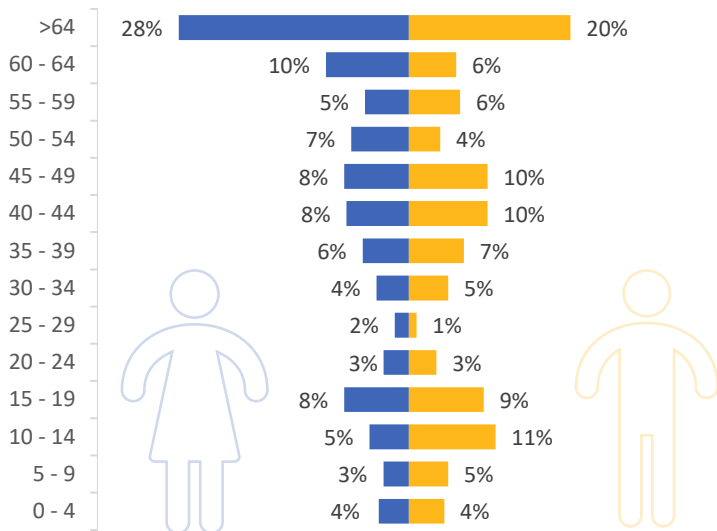

у Хмельницькій області

Огляд індивідуальної демографії

Демографічна піраміда (% осіб)

Загалом у п'яти колективних центрах налічувалося 327 осіб: 198 жінок і 129 чоловіків. Як представлено пірамідою населення вище, люди похилого віку складають відносно високу частку від загальної чисельності. Загалом, 53% ВПО є людьми працездатного віку (від 15 до 64 років), 29% – люди похилого віку (старше 64 років) і 18% – це діти (віком до 15 років). Середній вік ВПО в п'яти колективних центрах (МТП) становить 42 роки.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

170 Домогосподарств ВПО опитано у 5 МТП Полтавської обл.

74% ВПО мають намір залишатися в їхніх МТП найближчі 12 місяців

22% ВПО мають намір повернутися до місця їх постійного проживання, за умови надання допомоги

62% ВПО повідомляють, що їхній будинок/квартира (місце попереднього проживання) пошкоджено

19% ВПО покинули 6 МТП, якщо будуть задоволені певні умови

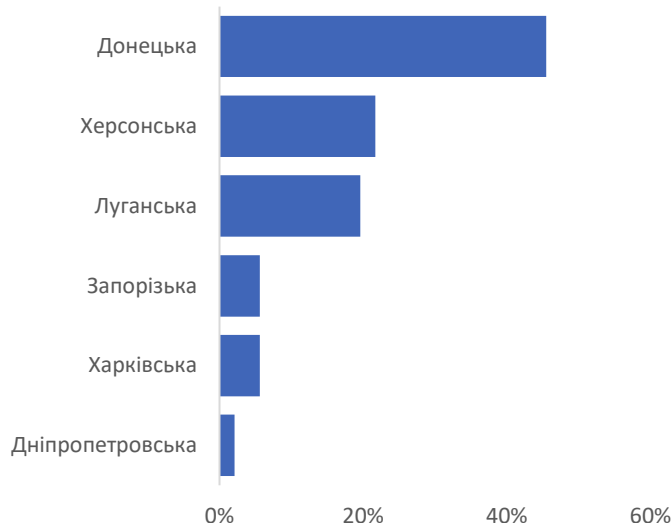

10% ВПО покинули 6 МТП, якщо вони будуть забезпечені готівкою для оренди на період від 6 до 12 місяців

Огляд демографії домогосподарств

Область походження (% домогосподарств)

У п'яти колективних центрах налічувалося загалом 170 опитані домогосподарства (ДГ), їхній середній розмір становив дві особи. Найвища частка домогосподарств була з Харківської області (41%), Донецької області (39%) та Луганської області (11%). Переважна більшість ДГ (88%) мусили переїхати з місця свого постійного проживання, тоді як решта 12% ДГ були переміщені з іншого місця. В середньому, ДГ проживають на своєму нинішньому місці 16 місяців.

Причини переміщення (фактори що вплинули)

Причини, які призвели до переміщення (% домогосподарств)

Переважає більшість домогосподарств (94%) в Полтавській області мусили виїхати через конфлікт. Це стало причиною для переміщення всіх ДГ у 2-х з 5 опитаних МТП. Однак менша кількість ДГ в трьох інших колективних центрах була переміщена з інших причин, переважно через навчання. Результати дослідження по Полтавській області дещо відрізняються від тих, що були отримані раніше, наприклад, в Івано-Франківській та Чернівецькій областях, цей показник був нижчим - 92% були переміщені виключно через причини пов'язані з війною, в Дніпропетровській області цей показник склав 90%.

Отримана гуманітарна допомога

Загалом, 92% ВПО повідомили, що отримували гуманітарну допомогу хоча б один раз протягом останнього року. Значні 57% повідомили, що отримували допомогу протягом останнього місяця, 19% – від одного до трьох місяців тому, 11% - від трьох до шести місяців і 5% - від шести місяців до року тому. Серед тих, хто отримав гуманітарну допомогу, три типи допомоги були найпоширенішими:

Причини переміщення (фактори вибору МТП)

Причини для обрання поточного МТП (% домогосподарств)

Велика кількість серед опитаних домогосподарств повідомила про декілька факторів, що вплинули на вибір нинішнього колективного центру. Цей показник відображає складність процесу прийняття рішень. Зокрема, 32% домогосподарств зазначили, що обрали МТП через наявність місця в ньому, 30% керувались порадою друзів/родини, і 25% обґрунтували свій вибір безпековими причинами.

Отримана допомога від держави

Загалом, 92% домогосподарств ВПО повідомили, що вони отримували якийсь вид державної допомоги. 99% домогосподарств повідомили, що хоча б одна людина із ДГ офіційно зареєстрована як ВПО. З 6% домогосподарств ВПО, які не отримали державну допомогу, переважна більшість відповіла, що не отримали допомогу незважаючи на подання запиту. Серед тих, хто отримав державну допомогу, три типи були найпоширенішими:

Майбутні наміри на наступні 12 місяців

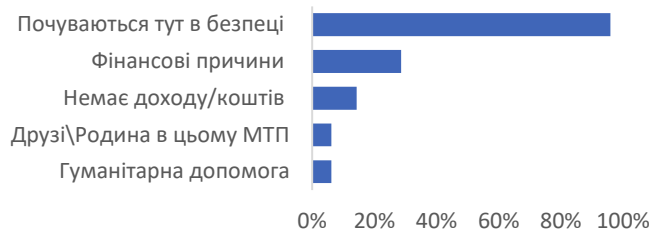
У домогосподарств ВПО запитали про їхні наміри на найближчі 12 місяців, за умови, що допомога буде надана. 74% повідомили про бажання залишитися у поточному колективному центрі, 22% – мають намір повернутися до своїх домів, 4% – бажають переїхати в межах поточної області, і 1% має намір виїхати до іншої області. Кількість домогосподарств, які мають намір залишитися в поточному МТП, був вищим порівняно з Тернопільською областю (65%), Київською областю (57%), та Львівською областю (49%). Відсоток ВПО, які мають намір повернутися, був значно нижчим ніж в інших областях: Тернопільській (27%), Івано-Франківській та Чернівецькій (28%), Львівській (29%) та Київській (33%).

Майбутні Наміри: залишитися в МТП

Серед 74% домогосподарств ВПО в Полтавській області, що мають намір залишитися у своєму поточному колективному центрі (МТП), 96% вказали, що основна причина - це безпека, на другому місці - фінансові причини, включно з неможливістю платити оренду (18%), і третьою причиною для ДГ є можливість отримувати гуманітарну допомогу (про це зазначили 10%). Інші причини, що були названі ВПО - це наявні соціальні зв'язки й небажання втратити можливості працевлаштування та роботи в поточному місці.

Причини неповернення ДГ сьогодні (% ДГ)

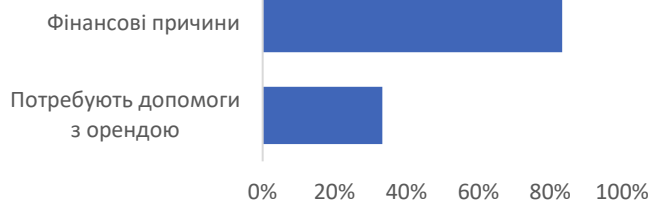

Майбутні наміри: покинути МТП, але залишитися в області

Загалом, 4% ВПО повідомили, що мають намір покинути МТП, але залишитись в цій самій області, з них 100% ВПО повідомили, що не можуть покинути МТП з фінансових причин, і 71% потребують фінансової допомоги з орендою житла.

Причини невиїзду сьогодні (% ДГ)

Необхідні умови для виїзду з МТП

Усі ВПО були опитані щодо необхідних умов, для добровільного покидання МТП. 81% опитаних відповіли, що не переїдуть незалежно від запропонованої допомоги. Однак, 10% домогосподарств ВПО вказали про готовність переїхати, якщо отримають допомогу з транспортуванням, 10% - за умови отримання допомоги з оренди житла на термін від 6 до 12 місяців, 7% - якщо буде надана багаточільова грошова допомога, і 4% - за умови отримання засобів для існування (заробітку). У середньому домогосподарства висловлювали готовність переїхати протягом 8 місяців, якби їхні умови були виконані, хоча цей показник варіювався від 1 до 24 місяців залежно від МТП. У таблиці нижче представлені найбільш затребувані умови для переїзду:

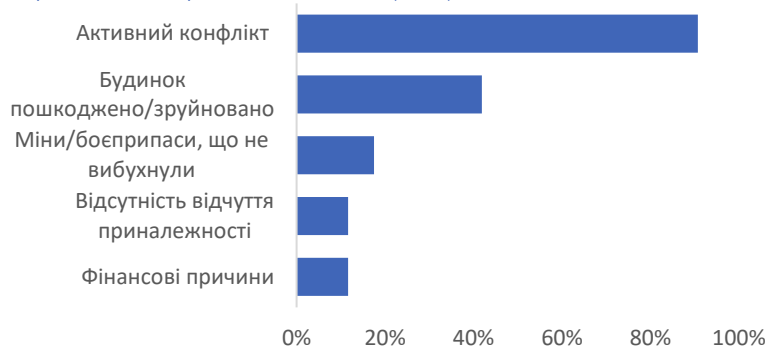
1. Транспортна допомога з переїздом	10%
2. Готівка для оренди на період від 6 до 12 місяців	10%
3. Багаточільова фінансова допомога	7%
4. Допомога з відбудови житла	4%
5. Забезпечення засобами до існування, заробіток	4%

Майбутні наміри: повернутись

Загалом, 22% ДГ повідомили, що мають намір повернутися до місця свого постійного проживання, але наразі не можуть це зробити з різних причин. Найбільшою перешкодою до повернення є – пошкодження житла та відчуття того, що ВПО більше не приналежать до місця походження (про це повідомило 46% з тих домогосподарств, що мають намір повернутись), активний конфлікт був зазначений основною причиною для 27%. Інші причини включали: замінування територій та брак доступу до ресурсів/послуг із забезпечення базових потреб.

Причини неповернення ДГ сьогодні (% ДГ)

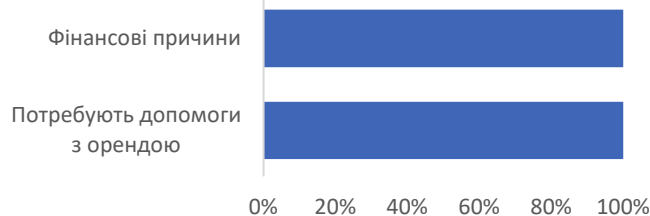

Майбутні наміри: покинути МТП, переїхати в іншу область

Загалом, 1% ВПО повідомили, що мають намір переїхати в іншу область, з них 100% ВПО повідомили, що не можуть покинути МТП з фінансових причин, і так само 100% потребують фінансової допомоги з орендою житла.

Причини невиїзду сьогодні (% ДГ)

Проблеми з поточним МТП

Серед опитаних домогосподарств ВПО, 85% повідомили, що вони не мають жодних проблем стосовно МТП в якому проживають, однак решта 15% зіткнулися з проблемами. Для порівняння - про проблеми в Полтавській області повідомило найменше ДГ. Наприклад у Хмельницькій області (46%), в той час, як у Дніпропетровській про проблеми повідомило 30% ДГ, в Київській - 26%, і в Закарпатській області - 41%. Найбільш поширеною проблемою в опитаних МТП у Полтавській області є збої в наданні гуманітарної допомоги (4%), нестача зон для відпочинку (3%), відсутність доходу та можливості працевлаштування (3%), недостатній доступ до медичних послуг (2%), негідні умови проживання (2%). У таблиці нижче наведені основні проблеми, про які повідомляють ВПО в Полтавській області.

1. Збої в наданні гуманітарної допомоги	4%
2. Нестача зон для відпочинку	3%
3. Відсутність доходу та можливості працевлаштування	3%
4. Недостатній доступ до медичних послуг	2%
5. Негідні умови проживання	2%

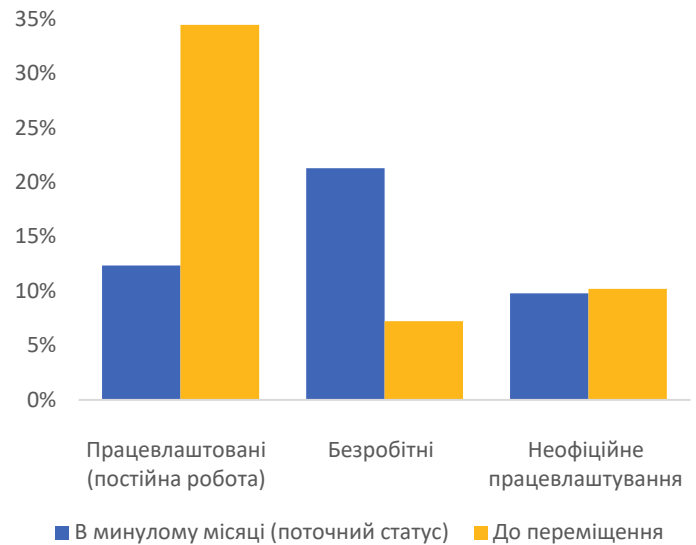

Можливості для заробітку

42% ВПО повідомили, що їхня трудова діяльність була зупинена через переміщення. Цей відсоток найвищий для тих, хто раніше проживав у Одеській (100%) та Дніпропетровській областях (50%). 16% ВПО повідомили, що їхня трудова діяльність була зупинена через фізичне пошкодження бізнесу, цей показник найвищий серед тих, хто раніше працював у Харківській (19%) та Донецькій областях (17%). 14% ДГ ВПО повідомили, що не вірять у можливість повернутися до своєї трудової діяльності після наступного переїзду, з них 28% вважають, що могли б повернутися до трудової діяльності, 5% вважають це частково можливим, а 52% вагаються. З 14% тих, хто вважав, що вони не можуть повернутися до трудової діяльності, 25% повідомили, що причиною цього є закриття попереднього бізнесу, 25% зазначили втрату фізичного капіталу (приміщення та інструментів).

На індивідуальному рівні ВПО (віком від 18 років) повідомили про вищі показники безробіття (19%) порівняно з тим, що було раніше до переміщення (8%), а також нижчі поточні показники постійної трудової зайнятості (16% проти 25%).

Статус працевлаштування осіб до переміщення та поточний (% осіб, 18+)

Прихисток

Загалом більшість ДГ ВПО раніше проживали у власному будинку або квартирі (81%), 4% - в орендованому будинку чи квартирі, 14% - у друзів чи родичів, і 1% - в інших умовах.

81%

Будинок або квартира (у власності)

4%

Будинок або квартира (в оренді)

1%

Інше

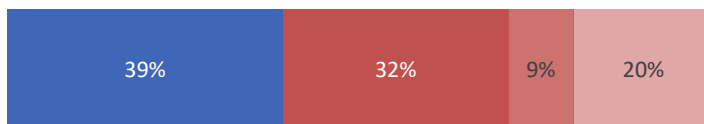

14%

З друзями чи родиною

62% ДГ ВПО, які раніше проживали у власному або орендованому будинку/квартирі, повідомили, що їхнє житло було пошкоджено. 14% ДГ повідомили, що мають намір найняти підрядника для ремонтних робіт, 21% планують проводити ремонтні роботи самостійно, а 27% не мають наміру ремонтувати своє житло (інші 38% повідомили, що їхній будинок не постраждав).

Статус будинку/квартири в місці проживання(до переселення)(% ДГ)

- Житло не було пошкоджено
- Житло пошкоджено, не буду ремонтувати
- Житло пошкоджено, найму підрядника для ремонту
- Житло пошкоджено, буду ремонтувати самостійно

77% ДГ ВПО, які не мають наміру ремонтувати пошкоджений будинок повідомили, що не мають плану щодо житла на майбутнє. Майже всі (78%) ВПО, які мають намір відремонтувати своє житло планують фінансувати ремонт за рахунок фінансової допомоги, яку вони сподіваються отримати від держави чи гуманітарного сектору.

Соціальне Згуртування

97% ДГ ВПО повідомили, що не стикалися з жодним видом дискримінації з боку приймаючої громади. Серед тих, хто зазнав дискримінації, найчастіше повідомлялося про словесну образу (про це повідомили 40% тих, хто зазнав дискримінації), 20% повідомили про відмову у наданні послуг, і ще 20% повідомило про дискримінацію за мовною ознакою. 36% ДГ ВПО думають, що їм буде дуже легко або легко інтегруватися до їхньої приймаючої громади, 42% вважають, що це буде складно або дуже важко, і 20% відповіли нейтрально. Загалом, 20% ДГ ВПО повідомили, що соціокультурні відмінності вплинули на їхню можливість працевлаштування.

Доступ до інформації

Найвищий відсоток ДГ ВПО повідомили, що вони дізнаються інформацію про допомогу у вирішенні проблем переміщення у місцевих менеджерів МТП (69%), соціальні мережі (59%) та соціальні зв'язки в поточному МТП (22%). 75% повідомили, що не було такої інформації, яку вони потребували, але не змогли отримати. Однак, 25% повідомило про нестачу інформації. Найбільше потребують інформації про доступ до державної допомоги в майбутньому (6%), також про інформацію щодо отримання їжі, продуктів харчування (6%), та про отримання непродовольчих товарів (5%).

Для отримання додаткової інформації про оцінку або додаткові деталі про методологію, будь ласка, зв'яжіться з Веронікою Костареллі за адресою vcostarelli@iom.int

Фінансується в рамках гуманітарної допомоги Європейського Союзу

Оцінка здійснюється завдяки щедрій підтримці, наданій Бюро гуманітарної допомоги (ВНА).